

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám alatt ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT**VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.**

A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: **KOMÁROMY ISTVÁN.**

Kiadóhivatal:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám alatt a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatali előfizetés, hirdetmény, nyilttör és egyéb felszólalás.

Ismeretlen kéztől és névtelenül érkező közleményeket nem adunk ki.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata 15 fillér. Többszöri hirdetésnél árkedvevény. Nyilttör'sora 50 fill.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben postautalványon eszközölhető. **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

A nemzeti teremtés új korszaka.

Az igazi civilizáció a népszellemek nagy vetélkedése. Küzdelme a tudásnak, az akaratnak, vitézi tornája a géniuszoknak, valami esudás, örökkévaló vágyódás az új, a hatalmas, a megfoghatatlan után, a melyet élő alakba, szívet és lelket gyönyörködtető formákba öltöztet az író, a művész, vagy akár a tudományok páncélos lovagja, aki maga is művész, alakítója, öntudatra ébresztője a természet nagy képleteiben élő világ-szellemnek.

A civilizáció két nagy erő-emeltyűje tehát a tudós és a poéta. Az ő vállalkon nyugszik a kultúra egész épülete, mindaz, ami a földön emberi alkotás, szóval a történelemnek szerzett tulajdona. Ha a két erő harmónikus egységben munkál közre, akkor nagy és tökéletes eredmények születtek, de ha a művészi zseni és a tudományos gondolkodó nem értik meg egymást s a művészet nem szívja fel a tudomány igazságait, akkor létre jönnek az emberi szellemnek azok a fonák, hóbortos és revolúziós korszakai, melyek sokszor veszélyeztették már a nélkülözhetetlen kulturális egyensúlyt, mely minden haladásnak legfőbb biztosítója.

Bámulatossá válnak a népek életében az alkotás harmóniájának és diszharmóniájának korszakai. Megfoglaljuk állapítani, hogy a magyar szellemi fejlődés mai állapota egy különös átmenet a szertelen diszharmóniából egy magasabb harmóniába, amikor maga a tudomány és művészet (ennek a két fogalomnak a mi sajátos viszonyaink miatt alább más értelmet és jelentőséget kell adnunk) nemcsak megértik, hanem ki is egészítik egymást.

Ez az eljövendő periódus lesz a nemzeti teremtés korszaka. A rég várt, a messiásos idő, amelynek eddig csak hirnökei, kóbor lantosai akadtak, akik talán bevilágítottak egy-egy századot dicsőségükkel, ragaszkodásuk azonban mégsem intenzív, áldást hozó fénytörés; lángjuk jóformán ellobogott, tüzüket kiégett, piros északi

fény. A nagyok az igazak, a világraszóló eszmékkel teljesebbek csak most jönnek, hozza őket az idő, a kor, hozza őket a saját erejük, hozza a harmónia.

Csupa forrongás, beféjezetlen alakulás, félbemaradt kezdés ma az egész magyar élet. Nincsenek korrekciós, beféjezett egészek. Se művészetben, se tudományban, se politikában, se irodalomban. Mintha mindenki mindent akarna és senki se tudna semmit. Ez csak látszat. Az erők nyers tömegéből még nem váltak ki a vezetésre hivatottak, az egyéniségek; még nem jött el a magyar géniusz szent karásonya, de égnek már az új szellem őrtüzei s kidugták apró csillagfejük az ég kárpitja mögött a jövőnek, az újnak hozsannát hirdető seregek.

Ős, vad turáni melódiák zengenek bele állandóan a mai nemzedék fülébe. A lelki atavizmus jelei üttözköden ki minden megnyilatkozáson s ezer egynehány esztendőnek büszke romjai mögött lassan, észrevétlenül belopódzott a versenki, a képeinkbe, az írásainkba a nagy szármata síkság pusztai hangulata. Ereinkben érezzük Tuhtumvér lázas lüktetését, szíveinket álmokóros mongol szimpatia gyötrik s egyszerre elfog valami nagy vágyódás a Kelet után.

Mi ez, ha nem amik az érvényesítés bennünk, emi ősi, ami magyar és nemzeti?

De a mi szívünkben egy másik szív is dobog. Ha a kelet minden álmódásunk oltárköve, szemünk talán épp oly lázas erővel eszög a nyugat arculatján, mintha onnan akarná leolvadni a nagy ismeretlen hieroglifáit. A mi forrongás, beteges tobzódás, lehetetlen akarás és képtelen törtetés van a magyar glóbuson, az mind a kelet és nyugat sajátos összekeveredéséből származik. Ennek a kettőnek kell kibékülnie, a magyar léleknek ez a két őseleme érte meg egymást s akkor felvirrad a mi diadalunk napja is. Erre a harmóniára szomjazunk, így akarunk megigazulni.

Művészet és Tudomány, ihlet és belátás: Kelet és Nyugat! Két örök szimbólum az em-

beri haladás déli és északi sarka. Ime a két pólus, mely eléri egymást s nem eped hasztalan, mint a Heine fenyeje a dél izzó homokján álmódó pálma után. Ha a magyar szellemben kialakul végre a keleti varázslat és a nyugati öntudatosság nemes harmóniája, akkor elkövetkezik végre a nemzeti teremtés igazi korszaka.

Minden jogunk és feltételünk megvan ahhoz, hogy a tudományban, irodalomban és művészetben kívánjuk a nemzeti teljességet. Hogy azt, a mit Petőfi és Arany csak ígéretképpen nyújtottak felénk, egy hatalmas fejlődés stílusában kidolgozva, az egész emberiség közkinésévé tegyük. Vannak ma is ilyen magyar lelkek. Ők maguk a jövő és az egész nemzeti teremtés. Belőlük fakad az új világ, általuk születik meg a harmónia, az ő hitük világosítja meg tévelygéseinket.

Hogy kik ezek a magyar lelkek? Van nevük, de minek a név ott, a hol az erők szintjátéka folyik. Nekünk elég a tudat, hogy élnek és alkotnak s velük van a magyar géniusz minden szeretete és odaadása.

Gyönyörűséggel szemlélem, hogy hová fejlődött a magyar psiche. Oda Nietzsche, Leopardi, Tolstoj, Hauptmann, Zola, Wilde, Dosztojevskij, Schopenhauer, Häckel, Büchner, Renan, Marx és Jézus Krisztus mellé. Tud szárnyalni, elmélyedni, látja a világot, kontaktusban áll a mindenséget fentartó erővel, van hite, de van szkepszise is és mindezek felül csodás fejlődésképe. Nagy kincs, a jókedvű istenek ajándéka, elpusztíthatatlan örökség. Csak élni tudjon vele. Csak az energiáit őrizze meg modernül, tisztán, nemzetien, akkor a ma rapszodiából holnap már világot rengető kultúralfónia lesz.

Sz... E....

Gazdasági munkások és cselédek lakása.

A vármegye közönsége mult 1908. évi december hó 21-én tartott közgyűléséből igen fontos szabályren-

Sok szomorú, sok lélekemelő dolgot is láthattak e vén falak, de olyat, mint e napot követő reggelen, aligha.

A most érkezett legénység már szétosztva a budapesti századok közt, a felszerelés teljesen rendbehozva, a borjú az ugnevezett „eiserner vorrath”, azaz 2 doboz hús-conservvel is ellátva, a tarisznyában 5 napra való kenyér, a szívből 5 évre való keserűség, kora reggel oszlopokban sorakozva feláll a nagy kaszárnya udvarán.

A korán kelő budapesti nép százai a folyosókon, sőt a tetőkön tolongnak.

Kürtjel hangzik, jön az ezred törzskara, élén galambösz ezredesével. Kihozzák az ezred vihartépte Solferinót, Königräetz megjárt zászlaját, ennek ugyan színt alig tudná valaki megkülönböztetni, mert úgyszólván, toldott nyelén kívül egy pár nehéz aranyzalag és egy pár rongyfözlány látszik belőle.

Miért, hogy a katona a zászló megpillantásakor mindent feledve, kihuzza magát; érzi, tudja, hogy e zászló vezetni őt a tűzbe, a halálba vagy a dicsőségbe. E körül csoportosulni, ezt a hadi jelvényt imádni, érte meghalni mindenki kész volt akkor.

Az ezred tisztelőg, a zászlót meghajtják, a zászlótartó a jobb szárnyra lép és beáll a sorba. B... ezredes kihuzza kardját, leveszi fővegét ősz fejéről imához vezényel.

Egy kurta parancsszó, az ezred féltérde ereszkedik, „sapkát le” hangzik, egy roppanás a lábhoz tett 3000 tegyvernek, utána halálos csend és B... ezredes kardintésére a sorok mögött felállított ezredzenekar rázendíti a... „Hazádnak rendületlenül.” (Az egykoru lapok dicsőhimmuszokat zengtek a hazafias ezredesről, pedig ő (nem magyar) csak a szabályzat szerint járt el, mert e himnusz volt az ezred imája.)

Nincs szem: mely szárazon marad; nincs szív: mely meg nem dobban. A nézők óriási éljene közt lassan menetoszloppá fejlődik a szép magyar ezred, hogy a Dunaparton váró szállító hajókra és azokon le a Dunán Péterváradra, majd onnan Szlavónián át gyalogmenetekben a harcztérre siessen.

TÁRCZA.**„Megy a gőzös Boszniába.”**

(Egy főhadnagy naplójából. Irta: M.)

30 éve elmúlt annak, hogy Szolnok alföldi város esendjét az a hír verte fel: „mozgósítottak”...

A vörös behívók gyorsan repültek széjjel a városban és a megyében, és alig volt falu, melyben e vészmadarak a családok nyugalmát meg nem bontották volna. Az apa, a férj, vőlegény, testvér és rokon voltak azok, kiknek menni kellett Boszniába a harcztérre, és bizony ugy az elmenők, mint a visszamaradók tudatával bírtak annak, hogy sokukra nézve a búcsú örökös lesz.

A berlini congresszus megbízása, hogy az örökös lázadás tüzfészkét, szomszédunkat: a bérczes Boszniát és Herczegovinát occupáljuk, rendet teremtvén ott, nem bizonyult oly könnyűnek, mint hitték. A szálló ige, mit Andrassy külügyminiszternek tulajdonítottak, hogy „egy ezred és egy katona-banda” elég lesz ehhez, ugyancsak nem vált be. A mozgósított csapattek az első két hét kudarczai után, mikor még mindig alig voltak 2 napi járó földre a határt képező Szávától, erősítéseket kértek. A vezetők belátták, hogy egy igen elkeseredett véres harczelal lehet itt csak „rendet” teremteni.

Ilyen erősítés volt a fentebb jelzett szín-magyar ezred „reservistá”-inak behívása is. 24 óra alatt be kellett vonulni. Mily kicsiny idő, hogy az elmenők ügyeit csak némiképp is rendezhessék, a családjaikról gondoskodhassanak és szeretteiktől búcsúzhassanak!

Ez utóbbin estek túl tán legnehezebben, így történt aztán, hogy sokan családostul vonultak be a székvárosba, hol anya és gyermek, meg rokon a nagy kaszárnya kapuig kísérték kedveseiket, sőt azután is késő estig sirdorgáltak annak sárga-feketére festett kapuja előtt, mely ő előttük természetesen zárva maradt.

Bent lázas készülődés, a tiszték, altisztek kurta parancsszava; ruha, bakkancs, tegyver, lőszer kiosztás,

zoldfizetés, végre a szűk helyen összezsufolyva nyugalomra tért az agyonizgatott legénység és tisztikar, hogy másnap reggel a „riadó helyen”: a vásártéren már rendbeosztva, tisztjei vezetésével mellett a hadkiegészítő parancsnok felülvizsgálása után vasuton Budapestre, a serezed székhelyére indították.

Czigányzene, pékek, markotányosok és a lakosság meg a rokonság ezrei kísérték ki a közel 1700 embert számláló „transportot” az állomásra.

A pályaudvart elzárják, a beszálláshoz elhangzik az éles kürtjel és megkezdődik a kocsikba való beszállás. Ekkor a nép áttöri a perron-korlátot, beözönlik és szívzsongató búcsúzás kezdődik.

Egy barna kunsági gyerek mindkét markában a „rokonyoktól” kapott virgóniákat szorongatva, sorra szól-longatja „édes szülőanyám”, „édes apám”, „ágyom lelkem”, hozzátartozóit ölelve, esökölva a waggona felkapaszkodókat; hol sir, hol dalol, nem bir kedvével vagy bánatával. Más helyen az apa még egyszer kiugrik a kocsiból, hogy felesége által feléje nyújtott még járnai nem tudó legkisebbjét szívéhez szorítsa.

Sok-sok szívetfacsaró jelenet után a mozdony hosszú fütty után megindul, de alig néhány lépés után hirtelen megáll, egy pár elkeseredett asszony a sínekre feküdt és azt hiszi, hogy ezzel megakadályozza szerettei elutazását vagy tán élni se kíván többé, ha kenyérkeresőjét elviszik.

Eroszakkal eltávolítják őket és méltóságos lassúsággal kigördül végre a vonat, kísérve ezer és ezer ember áldásától, siró-fájó könyvtől.

Délután a vonatok Budapestre értek, itt már az ezred zenekara, a tiszték és legénység egy része várja a bajtársakat a Józsefvárosi pályaudvaron, mely akkor az alföldi vonatok érkező helye volt, a központi pályaudvar nem lévén még kiépítve.

A sorakozás hamar megtörténik, a zenekar az élre áll és vigan — mintha csak lakodalomba mennének — huzódik a hosszú sor be a fővárosba és annak nagy-kaszárnyájába: a Károly-kaszárnyába.

deletet alkotott és adott ki a gazdasági munkások és cselédek lakásáról.

A mennyiben ezen szabályrendelet úgy a gazdák, valamint a munkások és cselédek igényeinek és érdekeinek is teljesen megfelel, s ezzel most már rendezve van ezen rég óhajtott kérdés is, azt megismertetés céljából egész terjedelmében közöljük:

1. §. Minden földbirtokos, bérlő vagy gazda, a ki az 1907. XXV. t. cz. 1. §-ának 1. bekezdésében meghatározott gazdasági cselédet alkalmaz, köteles minden nős, illetve családos gazdasági cseléd részére egy külön tűzhelyvel ellátott szobából és külön kamrából álló száraz, egészséges lakást szolgáltatni.

2. §. A gazdasági cselédek lakásait szolgáló szobák mindegyikének oly terjedelműnek kell lennie, hogy minden egyes felnőtt egyénre legalább 12 köbméter légtér és 4 □-méter terület jusson.

A szobák magasságára, valamint az ablakok és ajtók méreteire nézve a vármegyei I-ső számú építkezési szabályrendelet 11. és 15. §-ának rendelkezései a mérvadóak.

3. §. A birtokos (bérlő) gondoskodni tartozik, hogy minden gazdasági telep tisztán tartott, emberi élvezetre alkalmas ivóvízzel ellátva és a csapadék viznek a cselédlakástól való lefolyása biztosítva legyen.

A pöczegödőr, trágya és személerakódó helyek az épület falától legalább 2 méter, a kutaktól pedig legalább 10 méter távolságban létesítendőek.

4. §. Minden olyan gazdasági telepen, mely a községtől — a hova tartozik — 3 kilométernél távolabb esik és a melyen 50-nél több lélek lakik, a tulajdonos (bérlő) egy ragályozó betegek elkülönítésére szolgáló berendezett helyiségről gondoskodni tartozik, melybe az ily beteg addig, míg kórházba szállítható, elhelyezendő.

5. §. A városi hatóság a városi orvos, a községi elöljáróságok pedig a községi körorvos, illetve a hol ilyen nincsen, a járásorvos közbejöttével a gazdasági cselédlakásokat évenként megvizsgálja és a tapasztalt hiányokról az I. fokú egészségügyi hatóságot további intézkedés végett értesíteni kötelesek.

6. §. A földbirtokosok, bérlők és gazdák, gazdasági cselédeknek ezen szabályrendeletben foglalt követelményeknek megfelelő elhelyezéséről, illetve a családok számára mérten szükséges cselédlakások felépítése vagyis átalakításáról a törvény életbeléptetésétől számított 10 éven belül, az 1917. év végéig gondoskodni tartoznak.

7. §. Ezen szabályrendelet megszegése az 1907. XLV. t. cz. 22. és 57. §-ai, illetve az 1876. XIV. t. cz. 7. és az 1879. XL. t. cz. 99. §-ai szerint elbírálandó és büntetendő kihágást képez.

A kiszabott büntetéspénzek az 1901. XX. t. cz. 23. §-ában megjelölt czélokra fordítandók.

8. §. Jelen szabályrendelet az 1909. évi január hó 1-ső napján lép életbe és végrehajtásával az alispán bízatik meg.

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítsák, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Augusztai főhercegnő köszönete alispánunkhoz. Az Augusztai Főhercegnő védnöksége alatt álló József Kir. Hercege Szanatórium Egyesület lelkes főlhívatást intézett halottak napja alkalmából a magyar társadalomhoz, hogy csak egy virágszállal küsse nek kevesebbet a hallottaknak szánt koszorúba s ezt az egy virágszállat ajánlják fel a szegénysorsú tüdőbetegek emberbaráti alapjának. A gyöngéd, költői lelkekből fogant szép főlhívatást vármegyénk alispánja nagy szeretettel vette kezébe. Főlhívására úgy a járási főszolgabíró

Mikor volt a leghidegebb tél?

Mátyás király nagy neve örzi a hagyományt a legnagyobb térről, melyről történeti adataink vannak. Mert kétségkívül hatalmas jégpáncél lehetett ott az öreg Duna hátán, mely Szilágyi Mihály uram emberei — egy egész fegyveres had — alatt nem roppant meg. Ma már a Dunának sincsenek meg többé a régi virtusai, a legelső eszuskáló csoport elég arra, hogy beszakítsa derekát, még olyan tisztességes fogvaczogató időjárás mellett is, mint az idén. Vagy hogy tán nincsenek is már olyan kemény teleink, mint a hogy nincsenek már olyan kemény embereink sem?

Ez éppen alig hihető. De annyi bizonyos, hogy e században alig találhatók példáját akkora rideg télnek, a milyen például az 1776-ki volt, amelyről néhány egykor tudósítás fekszik előttünk. Az 1848—9-ki, mely Bem honvédjére volt oly emlékezetes, az 1812-ki, mely Napoleon „grande armée”-jét tizedelte meg, aligha volnának ehhez foghatóak és semmiesetre sem voltak oly általánosak.

Milyen csodálatos térkép volna az, ha valaki élénkbe tudná rajzolni Európa egész geográfiáját, amint az éjszaktól délig egyetlen jég tömeget képez, melyen az élet minden jele kihalt egy rettenetes tél dermesztő hidege alatt. És ilyen volt az 1776-ki, talán a legborzasztóbb, melyről a krónikák szólnak. Nieupoortnál a jég majdnem 6 láb vastag volt a part mellett, a tenger óriási jégcsiklákot sodort el mérföldekre. A Szajna torkolata teljesen be volt fagyva, mintha valahová a Balti-tenger vidékére került volna, ép úgy a Loire is jéggel volt fedve, valamint a Rhone és Saone is. Pesten a Dunán gyalog jártak át január kezdetétől február 14-éig, s a folyó csak márczius végén vált újra hajózhatóvá.

De még a Tiberis is be volt fagyva, mire egy század óta nem volt példa, a svájci tavak oly kemény szekérutat szolgáltatottak, hogy lovon, kocsin, sőt terhes szekerekkel is át lehetett járni rajtok. Emberemlékezet óta először történt az is, hogy a tenger Triesztnél befagyott. 1709. óta ez volt az első eset, hogy a zeelandi

urak, mint a községek nagy lelkeséggel gyűjtötték. A gyűjtés eredményéről tudomást szerzett Augusztai Főhercegnő is és egy sajtókezűleg aláírt, a főhercegnő monogrammal ékesített díszes köszönő levelet küldött vármegyénk alispánjának. A Főhercegnő levele így szól:

„Alispán Ur! A József kir. hercege Szanatórium egyesület elnöke jelentést tett nekem arról, hogy a szegénysorsú tüdőbetegek javára rendezett országos gyűjtés mily szép sikerrel járt. Indíttatva érzem magam, mint a József kir. Hercege Szanatórium Egyesület védője, hogy Alispán urnak, ki az emberbaráti ügy érdekében a járási főszolgabíró urakhoz és községi elöljárókhöz rendeletet intézett: köszönetet mondjak. Kérem tartsa meg a József kir. hercege szanatórium Egyesületet továbbra is emberbaráti irgalmában. Augusztai főhercegnő.”

Az egyesület egyébként a mi vármegyénkben befolyt gyűjtésből legközelebb lapunkban közlést tesz kimutatásait. Az országból sok ezer számra menő adatokat most dolgozza föl az iroda. A virágszáll adományok összege január elsejéig 94117 korona 58 fillér.

Személyi hír. Sipeki Balás Lajos rozsnyói róm. kath. megyei püspök folyó hó 15-én városunkba érkezett és Szeman Endre prépost-plébánosnál szállt meg. Tegnap délben pedig főispánunk Fáy Gyula látogatására Nyustyára utazott, hol a mai napot is fogja tölteni.

Dénes gróf újabb jótékonyasága. Andrassy Dénes gróf, a jótékonyaságban kifogyhatatlan főúr az újév alkalmából huszezer koronát adományozott az Országos Gyermekvédő Ligának. A fejedelmi adomány, mint Francziska grófné alapítvány fogja a Liga nemes intenzióit szolgálja s a Rimaszombatban fölállítandó gyermek-otthon alapját fogja képezni.

Szeretet vendégsége. A decemberi első kísérelt sikere folytán a szeretet vendégségének rendezői elhatározták, hogy a tél folyama alatt havonként legalább egy vallásos estélyt tartanak. E határozat következtében a második estély január 13-án, szerdán d. u. 5 órakor tartatott meg a főgimnázium tornatermében az elsőlél jóval nagyobb számú közönség érdeklődése mellett. Az ünnepély ez alkalommal is egyházi énekkel vette kezdetét, melynek elhangzása után Czinke István lelkész imádkozott, majd felolvastán a Jézus nevelkedéséről szóló bibliai fejezetet, tartalmas magyarázattal tette érthetővé azt a felséges küldetést, melynek beváltására az isteni gyermek már 12 éves korában vállalkozott. A tetszéssel fogadott bibliai magyarázat után Kohut Mara, Rátski Jolán, Percze Samu és Eperjessy József adtak elő egy gyönyörű egyházi karéneket Szűcs György harmónium kísérete mellett, amyi bensőséggel és oly igazi művészzel, hogy általános vélemény szerint a kedves énekkarnak, mint közönségünk művészi igényeit tökéletesen kielégítő intézménynek, állandó fentartása szükséges. Ezután Czinke Istvánné, dr. Zehery Istvánné és dr. Percze Samuné urnők theával és apró süteményekkel vendégelték meg a résztvevőket, majd Batta Bálint VIII. o. t. szavaltta el Szuhay Benedeknek „Saul” című költeményét s egy egyházi éneknek elhangzása után a szép vallásos est véget ért. Jóleső érzelmeket keltett az estély rendezőiben azon körülmény, hogy az összejövetelben a két prot. felekezet híveinek lelki szövetségét, s ebben a jövőendő egyik legszebb reményének megvalósulását látták. A legközelebbi szeretet-vendégség, mint halljuk, február 3-án lesz.

Iskolalátogató kinevezése. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a rimaszombati egyesült protestáns és a rozsnyói ág. evang. főgimnáziumok meglátogatásával s ezekben az állami felügyelet gyakorlásával az 1908—9-ik tanévre Jurkovich Emil beszterezébányai tankerületi királyi főigazgatót bizta meg.

Távozó orvos. Putnokról az ottani társadalmi élet egyik vezető férfja s megyénk orvosi karának tehetséges, közbecsülésben álló tagja távozik. Dr. Urszinyi Gyula putnoki vasuti és bányaműorvos ugyanis kinevezetett ózdi járásorvossá, az elhunyt dr. Uthy István helyébe. Erre vonatkozólag Putnokról levelezünk a kö-

szigeteket elválasztó tengerkar járhatóvá lett. Flessingemnél koresolyáztak a tengeren, a meddig csak be lehetett látni; Middlebourgnál február 2-án a város előtt folyó vízre négy lovas kocsit hajtott fel, benne ülő hat személyivel.

Rotterdamban vígan szánkázta a Meuse-ön s egész téli mulatságokat rendeztek ott. Antverpennél január 28-án megállt a jég, 30-án gyalog jártak át, sátrakat emeltek, sőt egy tehénorsódt is áthajtottak rajta. A jég háta nyüzsgött a kíváncsi sétálókól, koresolyáztól s 31-én a bogárnok nagy hordót építettek rajta, s még a dongák hajlítására szolgáló tüzet is ott rakták meg. A Zuider tavon is csak 1740-ben és 1763-ban láttak annyit jeget, hogy Overysseel és Frisa közt megnyílt a közlekedés s itt-ott szánok jártak.

Piacra vitt tojások megrepedtek s viaszszá fagytak a hidegtől. Jól öltözött személyeknek kezeik, állaik, orruk, lábaik fagytak le. Harlingenben január 27-én két egyén teljes ájulásba esett a hidegtől, s csak nehezen tértek magukhoz. Hollandban egy koresolyázonak kezei, lábai lefagytak s kevésbe mult, hogy bele nem halt, mert betérve egy fogadóba, ott majdnem elaludt, s kezeit hideg víz helyett langyosba merítette. Németországban Landauban hat katona fagyott meg, Lippében és Magyarországon is sokan fagytak meg utközben. Montmorencyben a fagy behatolt a pinczékbe és esontta keményítte az ott levő gyümölcsöket és más élelmi szereket. Ugyanazt tapasztalták Triesztben. Hollandban a pinczékben fölhalmozott vörös, fehér és rajnai borok fagytak meg, sőt több helyen a fűtött szoba szomszédságában tartott borok is. Amsterdamban egy borkereskedő cég összes palackokba huzott borai befagytak a pinczében, s a dugók kipattantak a palackokból. Mi több, ugyanott egy korszó seltai víz is befagyott, dugója kilódult, s a korszó nyakából kilódult víz egy újjnyi hengeralakú jégcsappá tagyott a korszó szájánál. Barmokkal telt istállóba is behatolt a fagy s jéggé merevítette vizüket.

A vadak éhségtől és hidegtől halálra gyötörve hulltak rakásra. Fák hasadtak meg nagy recsegéssel. Majdnem hihetetlen, de egykoruak tudósítanak, hogy a

vetkezőket írja: „Kubik Béla Borsodvármegye főispánja az elhalálozás folytán megüresedett ózdi járási tisztí orvosi állásra dr. Urszinyi Gyula Putnokon több, mint nevezte ki. Dr. Urszinyi Gyula Putnokon több, mint másfél évtizede működik és ezen idő alatt ugyanis, mint igazán humánus orvos, ugys mint az ottani társadalomnak egyik vezetője mindenki osztatlan tiszteletét és szeretetét érdemelte ki. A gróf Serényi Béla elnöklété alatt álló casinónak már 10 éve agilis igazgatója volt és ennek felvirágoztatása körül elvülhetlen érdemei vannak. De Putnok város közügyeiből is mindenkor kivette a maga részét, mint az utibizottság elnöke számos jól épített községi ut dícséri itteni működését, de különösen, hogy Putnoknak köveztet gyalogjárói vannak, — az eltávozó orvos érdeme: elnöke volt a gróf Serényi László-féle óvoda felügyelő-bizottságának, tagja a község képviselőtestületének és a Takarékpénztár igazgatóságának. A vármegyei orvos szövetségnek jegyzője volt. A mennyire sajnálja Putnokon mindenki a szertett orvos távozását, annyira örül mindenki annak, hogy a közegészségügy eme jeles munkása méltó hátskörhöz jut.” A távozó orvos számos népszerű közegészségügyi művet írt, a melyeket annak idején lapunk is ismertett.

Hadnagyi kinevezés. Barsy Imre m. á. v. hivatalnok f. év január 1-ével tartalékos hadnagygyá neveztetett ki a 85-ik gyalogezredhez.

Laczkó Aurél kir. gazd. gyakornok a helybeli földmives iskolánál tartalékos hadnagyi rangot kapott.

Igazságügyi kinevezés. Az igazságügyminiszter Bölesházy Béla rozsnyói kir. járásbírói irnokot irodatizsttá nevezte ki.

Uj körorvos. A ratkói körorvosi állást decz. hó 30-án választás útján betöltötték. Az állásra megválasztották dr. Mauritz Géza egyetemes orvostudort, ki a helyettes körorvosi teendőket Ratkón deczember hó elejé óta végezte.

Kinevezés. A kereskedelmi m. kir. miniszter a rimaszombati állami mértékhitelítő hivatalhoz Tóth Józsefet nevezte ki a X-ik fizetési osztályba való beosztás mellett.

Ipartestületi ülés. A helybeli általános ipartestület választmánya ma vasárnap d. e. 1/2 11 órakor a város háza tanácstermében Varga Lajos elnöklésével ülést tart.

Gyászrovat. Nagy veszteség és gyász sújtotta a rozsnyói kiterjedt Markó családot, a mennyiben annak egyik tevékeny tagja hunyt el t. hó 7-én, buzgó munkás életének 69-ik évében Markó Albert kereskedelmi tanácsos személyében. Az elhunyt az ország kereskedői világának egyik teremtő és alkotó tagja volt s külföldön is nagy hírnévként örvendett. Budapesti nagy üzlete lehet mondani, összekötésben állott Magyarország és az osztrák monarchia, Törökország, Bulgária, Szerbia államok kereskedő világával. A sok kinttűntetésben részesült tehetséges, vasszorgalmú és talpig becsületese embert az utóbbi időkben sok veszteség érte s talán ez okból hagyott fel üzletével. Récsén (Pozsonymegyében) hunyt el, hol épen leányánál volt látogatóban. Elhunytát előkelő és kiterjedt rokonság gyászolja.

Mérész János helybeli pékmestert mély gyász érte, felesége hosszas betegség után f. hó 12-én elhunyt. Nagy részvét mellett temették el 14-én.

Változás a földmives iskolánál. Gyorok Leó Tivadar áll. kertésztanítót a földm. m. kir. miniszter áthelyezte a békéscsabai földmives iskolához, helyére Rabcsák János állami kertésztanítót helyezte át a helybeli földmives iskolához.

A ker. munkásbiztosító pénztár igazgatósága f. hó 19-én d. u. 6 órakor ülést tart, melyen a hivatalos állásokat fogják választás útján betölteni. Mint halljuk, a pályázat igen eredményes, a mennyiben az állások elnyeréséért igen sokan pályáztak. A kérvények sorsa felett az igazgatóság van hivatva dönteni, mely bizonyára körültekintéssel és komoly tárgyilagossággal fogja a választást megejteni.

tűzhöz tett víznek az az oldala, mely a tűztől távolabb állott, megfagyott. Maga a szesz és pálinka is jégburkot öltött a levegőn.

Swinden tanár gondosan egybeállította az Európa különböző helyein észlelt hőméreket. Ezek szerint Helmstadban jan. 27-én a legnagyobb hideg 11,5 Fahrheit (19,5 Reaumur). Württembergben február 1-én 13,2 Fahr. (20,4 R.)

Lipesében jan. 28-án 17,5 Fahr. (22 R.) Drezdában január 20-án 24 1/4 Fahr. (25 R.) Chemnitzben ugyan e nap 26,5 Reaumur volt. Tegyük hozzá, hogy Párisban január 11, 12, 13-án a hó 5 hüvelyk magas volt, de másutt a 18 hüvelyket is elérte. A jég 15 hüvelyk vastag volt a Rajnában, 17,5 hüvelyk vastag Leuwardemben, de sehol sem érte el az 1740-ki nagy tél magasságát, a mikor Hollandban a Meuse folyón 39 hüvelyk vastag jégvéteget is találtak.

Különösen a halak szenvedtek sokat a hidegtől. Tömegesen találtak döglött halat a tengerparton Franciaországban, Olaszországban, Velenczében. A flandriai parton, Nieupoort közelében, számos olyan madarat láttak, amilyenek csak az éjszaki sarkon Spitzbergánál fordulnak elő. Havreba is sok idegen madár érkezett éhségtől, társadástól kimerülve, úgy, hogy kézzel lehetett fogni. Láttak verebet leessni röplése közben.

Az 1776-ki tél korántsem volt oly hosszú, mint az 1740-ki, de sokkal szigorubb. Különös, hogy a velencei lagunák, melyek 1740-ben, dacára a hideg intenzivebb erejének, szabadon maradtak, 1776-ban annyira befagytak, hogy a szárazfölddel való közlekedés csak úgy volt lehetséges, hogy a jeget megtörték. Ez történt 1709-ben is. E két éven kívül még nevezetes hidegekről emlékeznek a feljegyzések a mult században az 1731, 1749, 1758 és 1767. évekből, tehát — különösen — kilencz évről, kilencz évre.

A kik a természet rejtélyes játékaí iránt érdeklődnek a nagy telek e periodikus visszatérésnek törvényét az ideí és az 1879-diki tél által is könnyen igazolva láthatják.

Korcsolyázó egyesület közgyűlése. A helybeli korcsolyázó egyesület múlt vasárnap f. hó 10-én tartotta rendes évi közgyűlését a tagok lanyha érdeklődése mellett. *Dr. Kálniczky Géza* elnökölt, s *dr. Kármán Aladár* titkár akadályoztatása folytán *Lehoczky Márton* vezette a jegyzőkönyvet. Az elnök szép és nagy gondalossággal állított jelentésben referált a múlt idényről, melyen 42 napon át lehetett korcsolyázni s 232 tagja volt az egyesületnek. A bevétel volt 1802 kor., a kiadás 821 kor., tehát 981 kor. maradvány van. *Kolbay Sándor* indítványára az elnök jelentését jegyzőkönyvbe iktatta a közgyűlés. A közgyűlés ezután — mivel a tisztikar lemondott, s az elnök és titkár állásuk megtartására rábíráhatók nem voltak — a választás vezetésére *Kolbay Sándort* kérte fel. Elnökké megválasztott dr. *Wallentini Dezső*, választmányi tagokká: dr. *Löchever Tamás* tiszteletbeli elnök, *Kalhona Géza*, dr. *Kálniczky Géza*, *Kolbay Sándor*, dr. *Institórisz Endre*, dr. *Kármán Aladár*, *Molnár József*, *Horváth Zoltán*, *Lehoczky Márton*, *Sipos Béla*, *Benedek Gyula*, dr. *Törköly József*, *Gyürky István* és *Kern Rezső*. A választmányi ülésen alelnökké dr. *Institórisz Endrét*, titkárrá *Lehoczky Márton*t, pénztárossá *Sipos Bélát*, pályafelügyelővé *Szigeti Benedek Gyulát* választották. Az egyesület belép az országos korcsolyaszövetségbe tagként.

A Fehérkereszt-egyesület mulatsága. Városunk kiesi, de lelkes közönségének e tarsang alatt is bőven kijut a mulatságból és az anyagi áldozatokból. Egymást sürmön követik a jótékonycélú mulatságok, s ezek között találjuk a sorrendben február hó 7-én a Fehérkereszt-egyesület mulatságát is. A Fehérkereszt-egyesület ez idén nem kívánja nagyon igénybe venni a közönség áldozatkészességét, s éppen azért nem egy fényes estélyt, de egy jótékonycélú napot óhajt rendezni. E célból az egyesület választmányja folyó hó 12-én ülésezett *Bornemisza László* elnöke alatt, s azt határozta, hogy egy ételkiállítás óhajt rendezni. A cím nálunk nemesak szokatlan, de teljesen ismeretlen is. A buzgó elnökő annak tervét *Szepes- és Sárosvármegye hölgyközönségétől* vette, hol mostan ezek a kiállítások szépen sikerültek. A lényeg röviden az, hogy ki-ké tehetségéhez mérten igyekszik áldozni főzési, sütsési és ételdisztelési tudományát bemutatni. Egy-egy tál étellel, vagy egy palack itallal járulnak a jótékonycélú konyhájára, a mely adományokat azután az egyesület lehetőleg olcsón árúsít el szegény gyermekei javára. A megállapodás szerint az egyesület napja a fenti határidőben a helybeli főgimnázium tornacsarnokában lesz, melyet szíves készséggel adott át az igazgatóság. Kezdetét veszi délelőtt 11 órakor s tart délig a meglekintés, délután pedig ismét felmegy a közönség fekete kávéra, hol aztán mulathat akár csak másnap reggel, ha a fiataliságban lesz élelmesség. Az egyesület hivatalos napja azonban csak este 8 óráig fog tartatni. Belépti-díj lesz 50 fillér. Ezen kívül minden belépő kap egy szerencse-jegyet 20 fillérért, mellyel egy húzott pulykát lehet nyerni. A kiállítás iránt már eddig is nagy az érdeklődés, mint új dolog iránt.

Vármegyénk népoktatásügyének története. Lapunknak a múlt év őszén megjelent egyik számában megemlékeztünk már arról, hogy *Szombathely László*, a vármegyei ált. tanító-egyesület elnöke megírta vármegyénk népoktatásügyének történetét. Mint most értesülünk, a munka nyomás alatt áll s a jövő hónapban már meg is fog jelenni. Ismételten felhívjuk e munkára a tanügyi köröknek, hatóságoknak, társulatoknak és a tanügy iránt érdeklődő közönségnek szíves figyelmét. A munka előfizetési ára 5 korona, díszes vászonkötésben 6 korona, mely a szerző czimére: *Dobsinára* küldendő.

Estély Putnokon. A putnoki róm. kath. énekkar ma, vasárnap saját színpadi díszletek beszerzésére a „Vám” szálloda nagytermében zártkörű táncmulatsággal egybekötött tréfás-estélyt rendez, melyen az énekkar dalokat ad elő, lesz monológ, szavalat, „A fogadás” című 1 telvonásos bohózat előadása stb.

Thea estély. A helybeli kath. olvasóköriben múlt vasárnap f. hó 10-én kitűnően sikerült thea-estélyt rendeztek, melyen a nagyszámúban megjelent közönség a legjobb hangulatban mulatott, s a tánc a kora reggeli órákig lankadatlan jókedvben folyt.

Vadászok figyelmébe. Az idei nagy tél következtében a vadállományban ismét nagy pusztulás állott be, különösen a foglyállomány az, mely nem bírja ki a nagy és tartós telet. A két év előtti nagy tél következtében alig maradt e madarakból, s most az is a hideg és ragadozók martaléka lesz. A szomszédos Borsodvármegyében biztos tudomásunk szerint a vadászárulatok egyöntetűleg szigorú határozatokat hoztak, hogy míg az állomány nem szaporodik, foglyot nem lőnek, s ki ez ellen vét, az egyesületből kizáratik, e mellett a hatóságokat is megkeresték, hogy a köznéppel és a nem vadászokkal szemben vegyék védelembe e madarakat, s kik azt pusztítják, azzal szemben a legszigorubb alkalomazzák a törvényt. Nálunk e nemes sport gyakorlása szintén magas vonalon áll s éppen ezért ajánljuk e kérdést a mi vadászaink figyelmébe is.

Uj ágyuk. A tárgyárság még a f. hóban megkapja az új ágyukat s így minden valószínűség szerint a tartalékos tiszték egy részét már február hóban be fogják hívni oktató gyakorlatra.

A polgári olvasóköri választmányja múlt szombaton este *Szabó József* alelnök vezetésével ülést tartott, melyen a hírlapok megrendelése, a könyvtár felülvizsgálása, a számvizsgálatok megejtése ügyében határozatok. Utóbbiakra bizottságot küldtek ki. A pénztárnok és a házépítőbizottság jelentésének tudomásul vétele után a vizsgálatos farsangi mulatság rendezésével a vizalmi bizottságot bízták meg. A közgyűlésen megejtendő választások előkészítésére kandidáló bizottságot küldtek ki, mely a legközelebbi választmányi ülés elé terjeszti jelentését.

Munkások verekedése. A helybeli acélgyári porosz munkások múlt vasárnap az egyik Rákóczy-utcai kocsiban kelleltnél többet ittak s részeg fővel összekaptak. Az egyik munkás, állítólag *Kuhn Róbert*, társát: *Ehllis* Agost fűrészkovácsot egy fegyverrel úgy fejbe vágta, hogy a súlyosan sérült embert be kellett szállítani a kórházba.

Az álarczos bál iránt, melyet a helybeli ipar-területi nyugdíjgyűlés február hó 6-án rendez — mint halljuk — nagy az érdeklődés. Az agilis rendezőség már serényen munkálkodik a siker érdekében; gondoskodik különféle tréfás meglepetésekről, mókákról, hogy a közönség állandó derült hangulatban, jókedvvel mulasson kiválóan reggelig.

Mulatság Jolsván. A jolsvai polgári olvasóköri folyó hó 24-én, vasárnap a „Korona” vendéglő dísztermében könyvtára javára táncmulatságot rendez.

Öngyilkosság. *Frenyó* Dániel nyustyai tanító fia: *Frenyó* Ede hámosfalvai tanító — mint sajnálattal halljuk — f. hó 11-én öngyilkossági szándékkal megöltte magát s meghalt. Tettének okát nem tudják. F. hó 14-én temették nagy részvét mellett.

Baleset a szecska-vágásnál. Bátkán f. hó 15-én súlyos baleset történt a szecska-vágógépnél. *Obrazsanik József* 41 éves béresgazda ugyanis szecska-vágás közben a tagos luczernát be akarta tolni a szecska-vágó gép hengerei közé. Ez nehezen ment, mire ő neki fektült s erősen nyomta a luczernát, ekkor a gép hengere közé került jobb keze s a gép a szerencsétlen ember jobb kezét töviben elvágta. — Beszállították a helybeli kórházba.

Ertesítés. A helybeli róm. kath. olvasó-egyesület által kibocsátott házépítési kötvényeknek a sorsolása f. évi január hó 10-én eszközöltetett, mely alkalommal a következő számok huzattak ki: 148, 297, 367, 374, 459, 544, 806, 1014, 1138, 1192. A midőn erről a t. közönséget értesítjük, egyuttal felhívjuk a kisorsolt kötvények tulajdonosait, hogy azokat beváltás czéljából az egyesület elnökségénél bemutatni sziveskedjenek. — Rimaszombat, 1909. január hó 12. *A róm. kath. olvasó-egyesület elnöksége.*

Tizenhárom vármegye bálja. A miskolci államvasúti üzletvezetőség kebelében nemrégiben megalakult „M. Á. V. Tisztviselők Műkedvelő Köre” f. évi február hó 6-án este 8 órakor Miskolcra a Korona-szálló termeiben rendezte első hangversennyel egybekötött táncestélyét. Ez az estély páratlanul fog állani a maga nemében, a mennyiben a miskolci üzletvezetőség területe 13 vármegyére terjed s mindentelé vannak a körnek részben alapító, részben pártoló tagjai. Az estély sikerén 200 tagból álló rendezőség fáradozik s maga a hangverseny előkelő művésznők és művészek közreműködése mellett a legkényesebb igényeket is ki fogja elégíteni. Ez estélyen mutatkozik be először nyilvánosan a nagyközönségnek a műkedvelő-kör dalárdája is. A belépő-jegyek ára: Személyjegy 2 kor., családjegy 5 kor. és karzatjegy 3 kor. A meghívókat a napokban küldi szét a rendezőség s a kik talán nem kapnának és arra igényt tartanak, forduljanak az állomási főnökségekhez vagy egyenesen *Vidats János* üzletvezetőségi osztály-főnökhöz, mint a kör elnökéhez. (Miskolc M. Á. V. üzletvezetőség.)

Ujtítás a gőzfürdőben. Ugy látjuk, hogy számításunkban nem esalódtunk, mikor a város és vidéke közönségének tisztaság szeretetére és jó higienikus magatartására alapított gőzfürdővállalat telvirágzását helyezettük kilátásba. Eredetileg szűk keret között terveztetett a gőz- és kádfürdő, azzal a szándékkal, hogy később szükség és megfelelő pártolás esetén a terjeszkedés nagyobb méretek között is akadálytalanul keresztül vihető legyen. A gőz- és kádfürdő olyan nagy látogatottságnak örvend, hogy *Farga Lajos* tulajdonos már most belátva a szükségét az intézkedésnek, nagyobb áldozat árán is elhatározta a gőzfürdő kazánjának nagyobbitását. E munkálat keresztülvitele folyó hó 18, 19, 20-ikán történik, s ezért a közönségnek lapunk útján is tudomására hozza a tulajdonos, hogy a fürdőben most hétfőn, kedden és szerdán fürödni nem lehet.

Uj Petőfi. A könyvpiacznak nagy ékessége, kincse egy új könyv: az új *Petőfi*. Sajtó alá rendezte: *Endrődi Sándor*. Köntöse: ékes. Belseje: a magyar szellem dicsősége. Bolti ára: 20 korona. De ingyen hozzájut az a nemeslelkű ember, a ki a *Petőfi* ház téglaát akarja összegyűjteni. Aki 40 db. egy koronás *Petőfi* sorsjegyet vesz, vagy mások között szétosztja, az az új *Petőfi*, ezt a gyönyörű értékes művet megkapja. A sorsjegyekért *Herczeg Ferencz*nek, a *Petőfi*-társaság elnökének Budapest, IX. Boráros-tér 2. szám alá kell írni. A huzás márczius 15. lesz. A szerencsés nyerő 274 briliánstól ragyogó colliere-t nyer. Irjunk mielőbb sorsjegyekért.

Kabaré Martonházán. Szokatlan, de annál kellemesebb élvezetben részesítette a marthonházai polgári olvasóköri a község és a vidéke lakosságát f. hó 6-án. Első eset, hogy az olvasóköri ilyen élvezetet nyújtott tagjainak, dicséretreméltó, hogy a tótajka, de különben szívvel-lélekkel magyar lakosság körében a nemzetiségi vidéken a magyar baza iránti ama legszentebb kötelességét óhajtotta ez által is szolgálni és teljesíteni, hogy „nyelvében él a nemzet”, hogy a lakosság szíve magyar érzéseinek magyar nyelven tudjon kifejezést adni. S hogy ezen törekvésüket mily szép, szemmel látható eredmény és fokozatos siker koronázza, bámulsat. Különben már maga e nemes czél s ennek lelkes munkálása magában hordja a legnagyobb erkölcsi sikert. Maga a kabaré fényesen sikerült. Legszebb sikert aratták a „Virágfakadás” cz. I felvonásos vígjáték szereplői. A „Mártha” öreg, de még mindig sarkon forgó s nagy nyelvészeti gyakorlattal bíró feleség szerepét, szép előadói és alakítói tehetséget árulva el, személyesítette *Litkey Miluska*. Előadása kifogástalan, mozdulatai élethűek voltak. Péter szerepét nagy ügyességgel adta elő *Zöldhelyi Miklós*. A szigorú felügyelet alatt levő, czívalkodó, szerelmes „Nelli”-t meglepő otthonossággal játszta *Bezső Melánka*. Szerepében méltó partnere volt „Laczi”, ügyes színészi képességéről téve tanúságot *Fuchs Bertalan*. „Odön” umokaos szerepét a kis *Jánosdeák* András, a szoba-czicza szerepét *Liszauer Jolánka* dicséretesen adták elő. A tapsból és köztetszéből különösen kivette a részét *Litkey Miluska* magyar nótáival is. Szép hangjában gyönyörködött a közönség. Monológot adtak elő: *Deák Zsuzsika*, *Stempl Vilmos* és *Krausz Bertalan*. Úgyes, jól betanult előadásukkal a közönséget folytonos derűtségben tartották. Végül még *Fuchs Bertalan* adott elő ügyesen összeállított, helyiérdekű kuplékat. A kabaré után természetesen alig várták a fiatalok a ropogós csárdást s még reggeli 5 órakor a legjobb

kedvben folyt a tánc. E szép siker a szereplők mellett természetesen az olvasókört, de főképen ennek rátermett, derék, agilis elnökét: *Liczey Jánost* dicséri, a ki fáradságot és áldozatot nem sajnálva, lelkesen munkálja a magyarosítás czélját. A ritka szép sikerben méltán gyönyörködhetik, s az olvasóköri iránta tanúsított szereteten és bizalmában gyönyörködjenek is még sokáig. De az elismerésből kijut még *Honóczy Pálnak* és *Csisko Jánosnak*, a kik szintén nagy odaadással szolgálják a nemes czélt.

Uj üzlet. A rimaszombati kereskedelmi és közgazdasági bank üzletkörét gazdasági gépek elárúsítása és egyéb gazdasági szükségletekre vonatkozólag a folyó év január 1-től kiterjesztette, s ennek vezetésével *Mispál Istvánt* bízza meg, ki legutóbbi időkben nagyobb gyári vállalatoknak az alkalmazottja volt, s e téren gazdag tapasztalatokat és szakismereteket szerzett.

Bűnhődés. Baradnán múlt év december 6-án *Kovács Gregor János* szívenszurta *Huszmann Pált*. A bíróság *Kovács Gregor Jánost* erős felindulásban elkövetett halált okozott súlyos testi sártés büntetése czimén vonta felelősségre s a f. hó 15-én *Kolbay Sándor* táblai bíró elnöklésével megtartott főtárgyaláson *Pengigey Lajos* kir. ügyész vádbeszéde és dr. *Fráter Sámuel* védő beszéde meghallgatása után vádlottat 3 évi börtönrre ítélte. Védő felelősséget jelentett be.

Cabaret-estély. Régóta nem tapasztalt óriási érdeklődés előzte meg a „Hungária” szálloda összes helyiségeiben tegnap, folyó hó 16-án rendezett cabaret-estélyt, melyet a két helybeli jótékony nőegyesület javára a kereskedő ifjak rendeztek. A műsor igen ügyesen volt összeállítva, s bizonyára fényesen sikerült is az estély.

Kérelem. A város nemes előjáróságához azt a kérelmet intézzük, hogy amennyiben az enyhe időjárás az Erzsébet-térről a havat el nem viszi, sziveskedjék gondoskodni arról, hogy hetivásár alkalmára legalább azon helyekről, hol a hőlgyek bevásárlásaikat végzik, a hó eltakarítsassék.

Szappanosok tanfolyama. A miskolci kereskedelmi és iparkama értesíti az érdekelteket, hogy Budapestén a m. kir. technológiai iparmuzeumban tartandó szappangyártás és zsiradék vegyészeti tanfolyam csak márczius elején kezdődik és június elejéig tart. A mely iparos vagy segéd ebben részt óhajt venni, az a miskolci kereskedelmi és iparkamaránál sürgősen jelentkezzen.

Nyilvános köszönet és nyugtázás. A sajtógömöri *Mátyás kir. szoborra* adakoztak: Rimaszombatan *Stech Kálmán* gyűjtő-ívén: *Stech Kálmán* 2 kor., *Baksay József* 1 kor., *Gémes Béla*, *Weisz Manó* 40—40 fillér, *Stech Géza*, *Kemény Pál*, *Schmierer Rezső* és *Farkas Lajos* 20—20 fillér, összesen: 4 kor. 60 fillér. — Sajtógömörön ifj. *Konez András* 2 kor. — Eperjesről *Gerhard Béla* ág. ev. tanítóképezdei igazgató 2 kor. 94 fillér, a képezdei ifjuság gyűjtése 9 kor. 6 fill. — Sajtógömörön *Konez Márton* és *Rákosi Zoltán* legények egy mulatság alkalmából 2 kor. — Czibakházáról *Mohács István* áll. ig. tanító 1 kor., *Szerényi Blanka*, *Medgyessy J.*, *Busay M.* és *Fehér Erzsé* 50—50 fillér, özv. *Werkerné Longhi Irma* 20 fill., összesen: 3 kor. 20 fillér. — Rozsnyóról *Sulyovszky István* 10 kor., *Uri kaszinó* 20 korona. Ezekért a nemeslelkű hazafias adományokért e helyen is meleg és hálás köszönetet mondok a szobor biz. nevében. Fenti adományok összege 53.80 kor. A legutóbbi (aug. hó) hírlapi kimutatás főösszege volt 2741.89 kor., a fentiek 53.80 kor. A mai főösszeg 2795.69 korona. A kinnél gyűjtő-íveink vannak még, nagyon szépen kérjük ezek vissza- illetve beküldését elszámolás czéljából. Tisztelettel *Bogár Lajos* szob. biz. pénzt.

Kiadó üzlethelyiségek

A Kossuth Lajos-utca 19. számú Hollósy-féle emeletes házban levő üzlethelyiségek két nagy raktárral azonnal bérbé vehetők; — sőt az egész ház eladó. — Bérelni, esetleg venni szándékozők forduljanak özv. **Hollósy Józsefné-** vagy **id. Rábelly Miklós** könyvnyomdászhoz.

Pásztory

ELŐVIRÁG-KÖTÉSZETE.

Telefon 57-33.

Csokor- és koszorukötésért az országban a legtöbb első díjjal kitüntetve. — BUDAPEST, Rákóczi ut 3. (Nemzeti színház.) Képes árjegyzék díjtalan. Vidéki megrendelésekre nagy figyelmet fordítok

Más üzlet átvétele miatt Lócsén

egy jólmenő **czukraszda** teljes berendezéssel együtt szabad kézből azonnal eladó. Bővebb felvilágosítás kapható a **kiadóhivatalban.**

Eladásra kerül:

Hintók, lószerszámok, széna, szalma és takarmány-répa. — Értekezni lehet **Feleden, gróf Ueberacker** kastélyában.

Meghívás.

A Nagyrőcei Takarékpénztár r.-társaság
1909. február hó 2-án délelőtt 10 órakor saját helyiségében tartja

évi rendes közgyűlését,
melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívhatnak. *)

A közgyűlés tárgya:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése az intézet állásáról.
2. Mérleg jóváhagyása s ennek alapján az igazgatóság és felügyelő-bizottság fölmentése.
3. Az osztalék megállapítása.
4. Felügyelő-bizottság választása.
5. Szabályszerinti indítványok.

*) Megjegyzendő, hogy az alapszabályok 13. §-a értelmében a közgyűlésen szavazati jogát csak azon részvényes gyakorolhatja, ki részvényeit a még le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlés időpontját megelőzőleg az intézet pénztári helyiségében vagy más bejegyzett pénztárában letétben tartja s erről szóló igazolványt fölmutatja.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált zárszámadás, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet hivatalos helyiségében (9-12-ig) az érdekeltek által megtekinthető.

Nagyrőce, 1909. január hó 12-én.

Az igazgatóság.

Szives tudomásul.

A folyó év január 1-től gazdasági gép- és áruosztályunkat megnyitottuk, hogy ez által a közönségnek tegyük eleget, biztosabban és előnyösebben hozzáférhetővé tegyük a nagyközönségnek a szükséges gazdasági gépek és egyéb földművelési eszközöknek a beszerzését. Szives kérelmeket keresi fel egyszerű levelező-lapon hozzánk intézett felhívásra e szakbéli hivatalunkunk mindazokat, kik e végett hozzánk fordulnak. A legelőnyösebben beszerezhetők: **Gőzcséplő-készletek, motorcséplő-készletek, vetőgépek, arató- és fűkaszaló gépek, szénagyújtók** és az összes kisebb gazdasági gépek. — Műtrágyák kicsinyben és kocsirakományként, ugyszintén egyéb gazdasági szükségleti tárgyak.

Elvállaljuk: takarmány-fűlesztő-kamrák, malom, szeszgyár és téglagyár berendezések szállítását. — Esetlegesen csereüzleteket is lebonyolítunk.

Fizetési feltételeink a legkedvezőbbek, a mennyiben kellő biztosíték ellenében 6-15 évi hitelt is nyújtunk.

Tisztelettel:

Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági bank r. t.

1-12.)

FÜRDŐMEGNYITÁS!

Alulírott tisztelettel hozza a nagyérdemű közönség tudomására, hogy a legnagyobb környelemmel berendezett

GŐZ- és KÁDFÜRDŐJÉT

megnyitotta.

Fürdési idő férfiaknak: Kedden d. e. és pénteken délután kivéve minden nap 6-6 óráig.

Nőknek: Kedden d. e. 6-1 óráig Pénteken d. u. 2-6 óráig.

Jegyek a fürdőpénztárnál válthatók.

Varga Lajos, fürdőtulajdonos.

Meghívó.

A Putnoki Takarékpénztár részv.-társaság

t. részvényesei ezennel tisztelettel meghívhatnak a **folyó évi január hó 27-én,** délelőtt 9 órakor az intézeti helyiségben tartandó

évi rendes közgyűlésre,

mely a következő tárgysorozattal fog megtartatni:

1. Jegyzőkönyv hitelesítésével megbizandó két részvényes kiküldése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1908. évről, ennek kapcsán az évi zárszámadás bemutatása; a tiszta nyereség felosztása, a felmentvény megadása iránti határozathozatal.
3. Napbiztosok választása.
4. Alapszabályszerinti indítványok tárgyalása.

Putnok, 1909. évi január hó 13-án.

Az igazgatóság.

Asztalos-, ácsmesterek- és vállalkozók figyelmébe!

Van szerenésim szives tudomásukra hozni, hogy a mai napon Dobsinán

épületfakereskedést

nyitottam, a hol mindenemü faminőségű nagy készletem van és ugy nagyban, mint kicsinyben áruimat elárusítom.

A midőn a t. Cz. vevőközönséget a legjobb kiszolgálásról biztosíthatom, kérve még szives pártfogásukat.

Dobsinán, 1909. év január havában.

Zuacsó Endre,
fakereskedő és vállalkozó.

2-3

Kiadó üzlethelyiség!

Tisztelettel adom közhírré, hogy a **Kern Adolfné** urnő tulajdonát képező **Kossuth-utca 1. számú** házban levő és tulajdonomban álló kenyérfőző **nem kiadó!** amennyiben bérleti szerződés, amely Kern Adolfné urnővel kötött, csak az **1912. évben jár le,** s így, míg ez ügyben az illetékes hatóság végérvényesen nem dönt, az üzlethelyiség nem lehet **kiadó!** A nagyérdemű közönségnek irányomban mindezeidig tanusított szives jóindulatáért továbbra is esedezem. — Rimaszombat, január 8.

2-2

Tisztelettel: **CSÁSZÁR PÁI.**

Dr. VAJDA GÉZA szemorvos szennyógyintézete

Miskolczon, a „sanatorium és vizgyógyintézet” felső épületében. — Telephon 221.

Rendelés hétköznap d. e. 11 órakor és d. u. 3 órakor. 3-13

Árverési hirdetmény.

5268. tkv. sz. — **Bettes Gyulának** önkéntes bírói árverés iránti ügyében a végrehajtási árverés joghatályával bíró önkéntes árverés az 1881. évi LX. t. cz. 144., 146. és az 1908. évi XXI. t. cz. 21., 25. és 26. §-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő, Zádorháza községben fekvő, a zádorházi 23-ik számú telekjegyzőkönyvben foglalt A. I. 1., 2. sor, 69., 70. helyrajzi számú kert, beltelek és 23. népsorszámu házból álló ingatlanokra 1121 korona, továbbá a zádorházi 25-ik számú tjkönyvben foglalt A. + I. sor, 99. hrszámú koresmahely ingatlanból B. 58., 69., 87. és 108. tételek alatti ^{99/22000} ad és ^{9/1568} ad jutalékára 1 korona, továbbá a zádorházi 42-ik számú tjkvben foglalt A. + I-10 sorszámuok alatt írt ingatlanokból B. 64., 76., 107. alatti ^{10/1196} ad rész jutalékára 4 korona, továbbá a zádorházi 54. sztkvben foglalt A. I. 2-16. sorszámu alatt foglalt szántó és rét nemesi birtokból B. 6., 12., 18., 22. alatti ingatlanból ^{1/4} ad jutalékára 2146 korona, továbbá a zádorházi 98-ik számú tjkvben foglalt A. I. 5. sor, 223 b/16. hrszám alatti ingatlanból a B. 3., 8., 13. alatti ^{1/4} ad jutalékára 16 korona, végül a zádorházi 99-ik számú tjkvben foglalt A. + I. sor, 81/1. hrszám alatti kert ingatlanból ^{1/8} ad jutalékára 96 korona kiküldési árban elrendeltek s annak megtartására határnapul **1909. évi január hó 25-ik** napjának délelőtti 10 órája Zádorháza községében a községi bíró házába tüzetik ki, mely árverésen a fent körülírt ingatlanok a következő feltételek alatt fognak eladatni:

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok közül a házbéradó alá eső ingatlanok a kiküldési ár telénél, az egyéb ingatlanok pedig a kiküldési ár ^{2/3} adánál alacsonyabb áron nem fognak eladatni.

2. Az árverelni szándékozók tartoznak az árverés megkezdése előtt a kiküldési ár 10% át, és pedig 112 korona 10 fillért, 10 fillért, 40 fillért, 215 koronát, 1 korona 60 fillért és 9 korona 60 fillért készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni bánatpénz gyanánt, amennyiben pedig az árverelő a kiküldési árnál magasabb ígéretet tenne és többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban az általa ígért ár 10%-áig a bánatpénzt kiegészíteni.

3. Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részben és pedig az elsőt 30 nap, a másodikat 60, a harmadikat 90 nap alatt az árverés napjától számítva 5% kamatokkal együtt a rimaszombati kir. adóhivatal, mint bírói letétpénztárba befizetni, a bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

4. Vevő köteles az ingatlanokat terhelő és az árverés napjától esedékes adókat és átruházási illetéket viselni.

5. Vevő a megvett ingatlan birtokába az árverés jögeire emelkedése után lép, ez időtől fogva annak kára és haszna is a vevőt illeti.

6. Vevőnek a vételi bizonyítvány az előterjesztési és utóajánlati határidő lejártá után fog kiadatni, a tulajdonjog a vevő javára azonban csak a vételár teljes befizetése után fog hivatalból bekebelezettni.

7. Amennyiben a vevő a feltételek bármelyikének eleget nem tenne, az érdekeltek telek bármelyikének kérelmére az 1881. LX. t. cz. 185. §-a szerint a vevő veszélyére és költségére bánatpénzének elvesztése mellett újabb árverés fog elrendeltni.

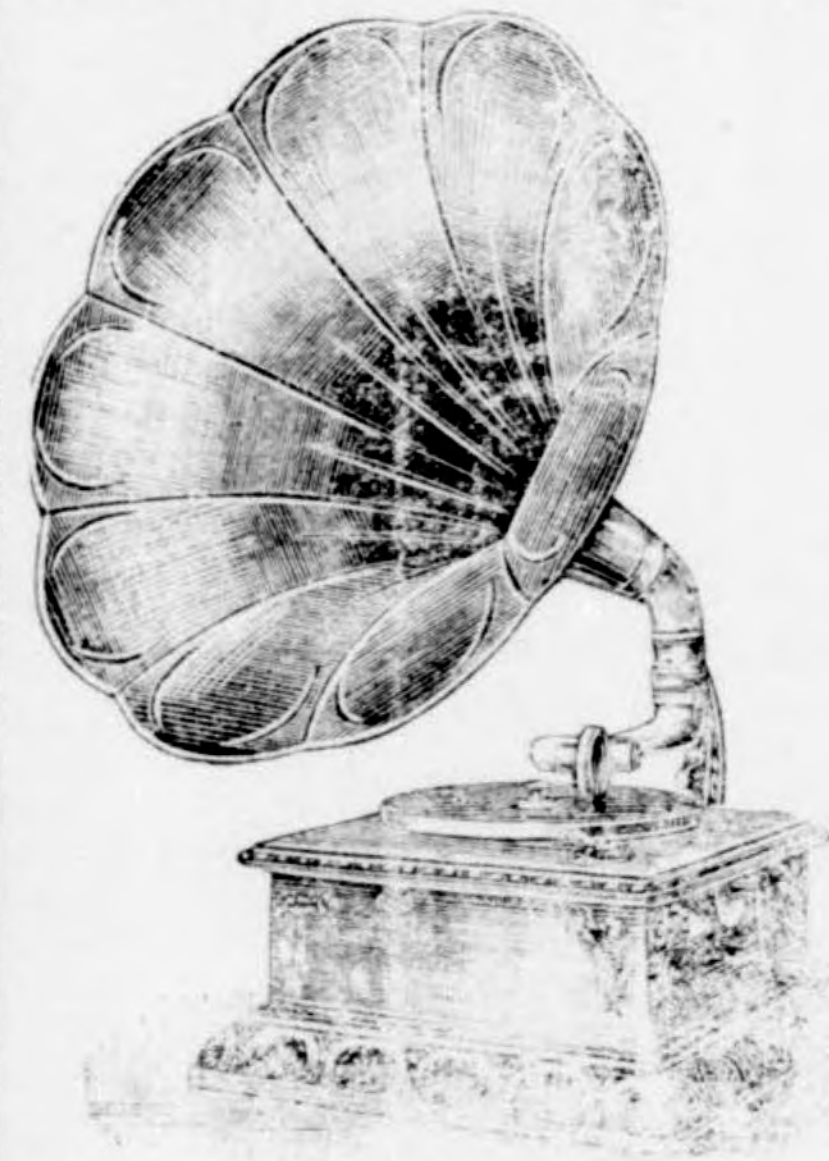
Rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság, 1908. évi november hó 6-ik napján.

Pongrácz s. k., kir. tszéki bíró.

Benkó János

Gömörvármegye legrégebb és legnagyobb **butortelepe,** valamint **temetkezési vállalata** Rimaszombat, Kossuth-u. és Kmetty-utca sarok.

Ajánlja óriási készlettel bíró butortelepét a n. é. közönség jóakaratu figyelmébe: divatos nappali és hálószoba berendezések, menasszonyi költögetés és egyéb más butorzatok a legnagyobb választékban mérsékelt áron kaphatók. Temetkezési vállalatom szintén ajánlom a n. é. közönség figyelmébe. Ajánlokozom bármínő egyszerű temetéstől a legdíszesebb temetéseknem a teljes elrendezéséig.

Ézletemmel kapcsolatban igen nagy és választékos raktárt tartok fenn a legújabb szerkezetű és legkifináltabb zenélő és beszéző **gramofonokból** és a hozzávaló mindenféle egy és kétdalad **gramofon-lemezekből** Gramofonjaim a technika legújabb vívmányai; a lemezek pedig a leg híresebb művészek és zeneszerzők énekeit és zeneköltésait foglalják magukban. Ezen, ma már általános közkezeltségnek örvenedő zeneszerzők igen alkalmasak karácsonyi és újévi ajándéknak, a melyből raktáramban nagy választék van és azok jutányos áron, sőt részletfizetésre is megszerezhető.

A n. é. közönség figyelmét tisztelettel hívom fel üzletre és kérem jóakaratu pártfogását.

Rimaszombat, 1908. november hó.

Özv. Benkó Jánosné, tulajdonos.

A t. utazó közönséghez!

Rimaszombatban, a „TOMPA“-szállodában

egy szoba fűtés, világítással és egy ágygyal 2 kor.; ugyanez két ágygyal 4 korona. Hónapos szobák kaphatók megegyezés szerint teljes ellátással is.

Elfogad **havi előfizetőket** benti és kinti étkezésre.

Ajánlja továbbá kitünő minőségű **szentendrei** és **ajnácskői** új borait, literenként 32 krajczárért.

Naponta friss esapolásu **maláta-sör,** egy pohár 10 kr.

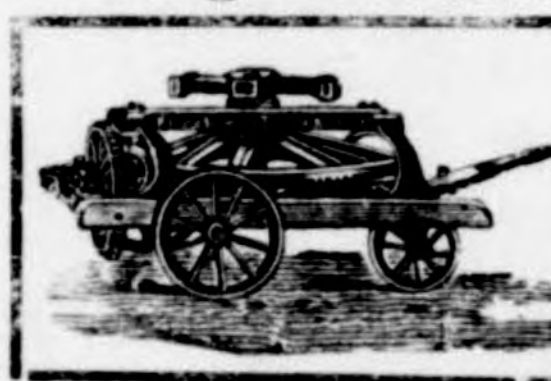
Szives pártfogását kéri az utazó és szórakozni kívánó közönségtől:

GEDE ISTVÁN, vendéglős.

FLEISCHER és TÁRSA

gazdasági gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-utca 11. sz. alatt.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával észszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit, nevezetesen: **Szecskaavágókat,** kézi- vagy járgányhajtásra. — **Répvágókat** és **tengeri morzsolókat.** — **Olajsajtolókat** és **olajmagpörkölőket.** — **Olajmag-zúzókat.** — továbbá **őrölő és daráló malmokat.** **Progress-tisztító gépeket.** **Lisztosztályozó hengereket.** **szivattyúkat,** **gőzgepeket,** **gőzkazánokat.**

5-6 **malom- és szeszgyár-berendezéseket stb.**

Gépeink, eszközeink és egyéb **gyártmányainkat** készletben tartjuk gyárunkban. Gazdasági gépeink **képes-**, valamint öntödénk gyártmányai **árjegyzékét** kívánatra bérmentve küldjük.

